

avdeling
Trøndelag

Oppdal kommune
Inge Krokanns veg 2, 7340 Oppdal

Trondheim, 08.09.2023

Dette brevet sendes på vegne av: Naturvernforbundet i Trøndelag, Norges Jeger- og Fiskerforbund i Sør-Trøndelag, Opdal Jæger- og Fiskarlag, Birdlife avdeling Trøndelag og Trondhjems Turistforening,

Innspill til kommuneplanens samfunnsdel. Oppdal kommune.

Vi er glade for at Oppdal kommune er godt i gang med ny samfunnsdel i kommuneplanen. Den vil danne grunnlaget for å fastsette bestemmelser og prioriteringer i kommuneplanens arealdel, som igjen legger føringer for hvordan kommunen skal forvalte areala de nærmeste årene. Det er derfor viktig at strategiene i kommuneplanens samfunnsdel ikke kommer i konflikt med selve målet, spesielt når det kommer til bevaring av naturmangfold og veien mot et lavutslippssamfunn.

Vi vil videre fremheve at det er positivt at den nye samfunnsdelen har økt søkelys på folkehelse, klima og naturmangfold. Dette forplikter, og vi håper det blir fulgt opp gjennom gode planprosesser og en reell oppfølging av gode tiltak.

Det er noen punkter som mangler som må med skal vi nå målene, spesielt innen klima og miljø. Vi har ikke spillerom for å ofre natur i kampen mot klimaendringene. Kommunen må heller se på restaurering og sikring av naturområder som et ledd i å sikre oss mot de klimaendringene som kommer.

FORUM FOR
NATUR OG FRILUFTSLIV
TRØNDELAG

Kjøpmannsgata 12, 7500 Stjørdal

trondelag@fnf-nett.no / 97 72 62 63
www.fnf-nett.no/trondelag

Org. nr.: 916627831

Stikkord for kommunens arbeid videre må være:

- Det er viktig at det kommer på plass et arealregnskap som kan brukes som grunnlag for å stoppe store utslipp som følge av arealendringer.
- Oppdal kommune må programfeste at de skal arbeide for å bli arealnøytralt.
- Kommunen må legge til rette for friluftsliv og ivareta folkehelse gjennom å prioritere de gjenværende grønnstrukturene og sette opp sine planer ut ifra disse.
- I hovedsak så bør ressursene og arealene vi allerede har bygd ut bli bedre nyttet fremfor å tenke ny vekst og produksjon.

Kommentarer til mål 1: God helse og livskvalitet for alle hele livet.

God helse og livskvalitet starter allerede i ung alder, forskning viser at gode rutiner for aktivitet legger grunnlaget for et aktivt liv senere i livet. Her er årene i barneskolen ekstra viktig og vi ønsker at det blir en satsing på denne gruppen. Flere frivillige organisasjoner som TT, NJFF, Miljøagentene, Birdlife har gode aktiviteter rettet mot barn og bør rådføres når det kommer til strategier som skal skape aktivitet eller som påvirker grønnstruktur.

Som en oppfølging til kulepunkt 3 i arealstrategien må en få en oversikt over grønnstruktur. Dette fordi skal kommunen sikre og utvikle noe, må en ha en god oversikt over status slik at resultatet blir best mulig.

Dette kan gjøres gjennom å få på plass et oppdatert temakart som viser en oversikt over viltkorridorer, eksisterende stier, løyper osv. i kommunen. Her kan en hente data fra prosjektet «Kartlegging og verdisetting av friluftsområder» fra 2014, samt finne områder med nærmiljøanlegg og områder der barns lek er til stede, 100-metersskogene er viktige i å måte. For å få til dette må kommunen involvere frivillige grupper, velforeninger, bygdeallmenninger og organisasjoner som nytter naturen, i tillegg til kommunale aktører som er relevante. Behovet for dette samarbeidet ble belyst i «Sti og løypeplan» vedtatt i kommunestyret i 2018 (sak 18/107), vi ønsker at dette blir fulgt opp.

Forslag til kulepunkt:

- Utarbeide et temakart som viser en oversikt over viltkorridorer, eksisterende stier, løyper osv. i kommunen.
- Involvere frivillige organisasjoner i saker som omhandler dem i større grad enn tidligere.

Kommentarer til mål 3: Et godt liv for barn og unge.

Her ønsker vi å presisere viktigheten av nærnatur i nærmiljøene det blir vist til i kulepunkt 1 i arealstrategien.

Alle oppvekstmiljø må ha god tilgang til natur, dette gjelder skoler, nabolag og andre steder barn oppholder seg.

Forslag til kulepunkt:

- Sikre mer naturlig utforming av lekeplasser, der naturlig dekke blir brukt fremfor plast og gummidekke.
- Prioritere vern av nærnatur i tilknytning til boligområder, både eksisterende og fremtidige.

Kommentarer til mål 5: på veg mot et lavutslippssamfunn.

I kulepunkt «Medvirke til at nye, større næringsetableringer bidrar til at Oppdal blir et lavutslippssamfunn» er ordet medvirke for svakt.

All kraftproduksjon har sine baksider og for å redusere behovet for kraft må en prioritere hvilke næringer som det er hensiktsmessig å ha i kommunen. F.eks. energikrevende kryptoutvinning vil gi økt behov for nye utbygginger som påvirker klima og naturmangfold negativt. Slike næringer har ikke noe å gjøre i et lavutslippssamfunn.

Energieffektivisering i bygg er noe kommunen må prioritere, det er det raskeste og minst konfliktfylte tiltaket for å fremskaffe strøm til andre formål.

Forslag til kulepunkt:

- Sikre at nye, større næringsetableringer bidrar til at Oppdal blir et lavutslippssamfunn
- Legge føringer for hva kraften skal gå til på næringsareal.
- Stegvis strengere energikrav til nye og eksisterende bygg.

Kommentarer til mål 6: Ivareta naturmangfoldet.

Arealendringer er en av de største truslene mot naturmangfoldet, hver gang vi endrer eller gjør inngrep i natur, påvirkes levestedet til planter, dyr og sopp.

For å stoppe denne trusselen må kommunen utarbeide et arealregnskap som kan brukes som en del av kunnskapsgrunnlaget i areal- og plansaker. Arealregnskapet må legges til grunn ved fremtidig arealdisponering slik at en får stoppet de store utslippene som er knytt til arealendringer i kommunen.

Kommunen må ha mål om å bli arealnøytral. En kommune med mål om å bli arealnøytral, har forstått problemet og har satt et klart mål om å gjenbruke og fortette, samt ikke forbruke mer natur enn de kan restaurere til samme naturverdi. Krav om arealnøytralitet er et av de viktigste målene som må

forankres i kommuneplan skal en skape et bærekraftig samfunn. Gjennom dette kravet kan en bevare og tilbakeføre områder for landbruk, natur og friluftsliv.

Kommunene er viktige hageeiere. Hvert år plantes det ut store mengder blomster og trær i kommunale grøntanlegg. Kommunene skal ha et bevisst forhold til at de ikke skal bidra til spredning av skadelige, fremmede arter via sine grøntanlegg. Dette fordi fremmede arter kan fortrenge eller forstyrre viktige arealer for naturmangfold.

Vi treng strengere krav for å gi dispensasjoner for kjøring i utmark.

Oppdal er en av de kommunene i landet som gir flest dispensasjoner til å kjøre i utmark, da med 372 dispensasjoner i åra 2020-2022 ifølge SSB. I «Kommunedelplan for naturmangfold, Oppdal kommune 2023-2033¹» blir det fremhevet som avbøtende tiltak for å sikre livet i fjellet at motorisert ferdsel skal reguleres.

Motorisert ferdsel skjer på bekostning av annet friluftsliv, jakt, og naturmangfold. Denne forstyrrelsen blir forsterket av leveområder for dyr som blir mer oppdelt og klimaendringer som endrer levekårene for arter som lever på grensene av klimasoner. Dispensasjoner er ikke vegen å gå og kommunen må få motorisert ferdsel inn i planlagte og gjennomtenkte løsninger.

Oppdal kommune har store arealer avsatt til fremtidig hyttebygging.

Dette er problematisk da bygging av hytter og tilhørende påvirkninger står for 25% av ødeleggelsene av natur hvert år. Det er på tide å rydde i planene og gi naturen mer plass.

I kulepunkt 3 i arealstrategien står det at en skal vurdere om regulerte tomteområder som ligger på myr skal reverseres. Dette er rette området å starte på, men det trengs reversering av planlagte områder som ikke er definert som myr og. Da spesielt for områder som kommer i konflikt med allemannsretten, som nært vann eller i konflikt med trekkruer til dyr.

Forslag til kulepunkt.

- Oppdal kommune har som mål om å bli arealnøytralt.
- Kommunen skal fremme tiltak for å fjerne arter som er på svartelisten.
- Som en del av kommunens oppgave for å sikre naturmangfold og friluftsliv skal dispensasjoner for motorferdsel i utmark vurderes strengere.
- Kommunen skal vurdere om regulerte tomteområder som ligg i tilknytning til LNF(R) områder, myr og vann skal reverseres.

Kommentarer til mål 8: Et robust og sikkert samfunn i et endret klima.

Her syns vi det er veldig bra at kommunen har tatt med seg punktet som å sikre grønt- og vannområder for å bedre tilpasningsevnen mot klimaendringer og for å ivareta biologisk mangfold. Intakt natur og økosystemtjenestene den gir har vist oss flere løsninger for hvordan

¹ https://oppdal.kommune.no/globalassets/pdfdokumenter/kommuneplan/gjeldende-temaplaner/naturmangfoldsplan/naturmangfoldplan_oppdal_14.04.2023.pdf

vi bør møte konsekvensene av klimaendringene. Det er avgjørende å få økt kunnskap i kommunene om naturtiltak som kan gjøres for å sikre oss og naturen for fremtiden. Det er satt som mål at vi skal restaurere 30% av de forringede økosystemene innen 2030, og dette arbeidet kan knyttes opp mot dette målet. Restaurering av bekke- og elveløp samt myrområder er eksempler på tiltak som kan gjennomføres.

Forslag til Kulepunkt:

- Kommunen skal avsette midler for et kunnskapsløft i kommunen når det kommer til naturlig klimatilpassing. Dette arbeidet kan gjøres i kombinasjon med naturrestaureringstiltak.

Avslutning.

Flere av innspillene kan nok brukes under flere av målene, men det viktigste er at det blir tatt med. Vi er gjerne med aktivt i prosessen videre om utarbeiding av de endelige punktene.

Videre i arbeidet med utarbeiding av planer og delplaner så håper vi at høringsfristene blir forlenget til 2 måneder, dette fordi det er snakk om store viktige planer som berører alle og kommunen må sette av tid til å få alle med i prosessen. Spesielt frivillige organisasjoner og lag som sitt på mye kompetanse og kunnskap om sine områder.

Vennlig hilsen

Forum for natur og friluftsliv Trøndelag

Åsmund Nordgulen
Vikarierende fylkeskoordinator
FNF Trøndelag

Forum for Natur og Friluftsliv Trøndelag er et samarbeidsnettverk mellom 16 natur- og friluftslivorganisasjoner i Trøndelag: FIVH-Trondheim, Naturvernforbundet i Trøndelag, Norges Jeger- og Fiskerforbund i Sør-Trøndelag, Norges Jeger- og Fiskerforbund i Nord-Trøndelag, Norsk Botanisk forening Trøndelagsavdelinga, Norsk Ornitologisk Forening avdeling Trøndelag, Syklistenes Landsforening, Trondhjems Turistforening, Nord-Trøndelag Turistforening, Trondheim Turmarsjforening, Trondheim kajakkklubb, Bioveier i byen, 4H Trøndelag, Trøndelag krets av NSF, Røde Kors Nord-Trøndelag, Nord-Trøndelag orienteringskrets og Det norske hageselskap i Nord-Trøndelag

FORUM FOR
NATUR OG FRILUFTSLIV
TRØNDELAG

Kjøpmannsgata 12, 7500 Stjørdal

trondelag@fnf-nett.no / 97 72 62 63
www.fnf-nett.no/trondelag

Org. nr.: 916627831